

les dimensions de la Pau a través de la interacció personal i comunitària

- Josep Lluís Suárez -

Desitjo, en aquesta ocasió, compartir una experiència personal en una situació de violència en la que el que és personal i el que és comunitari hi van ser presents per, així, poder analitzar els elements que intervenen en el seu tractament. Tot i que és una història personal, hi apareixen principis d'acció per possibilitar la fi de la violència.

Fa una mica més de dos anys, vaig participar en un *symposium* internacional sobre mediació a Brussel·les. Un matí, en sortir del metro en una plaça cèntrica de la ciutat, vaig observar que tothom estava aturat, mirant en la mateixa direcció. Vaig pensar que hi havia hagut algun accident. Però vaig poder comprovar que es tractava de dos joves que apallissaven a un altre, de procedència àrab. Més tard vaig saber que eren dos belgues atacant una algerià. Ningú no hi intervenia. Al contrari, quan el jove agredit s'acostava als que s'ho miraven, tothom s'apartava. Finalment, va caure a terra, on va seguir rebent puntades de peu i cops de puny, sagnant.

Sense pensar-m'ho gaire, vaig decidir intervenir. Amb fermesa, em vaig acostar als joves atacants que es van sorprendre de la meva determinació. Vaig procurar fer-los entendre que no m'hi volia enfrontar. Per això, els vaig mirar i vaig preguntar-los, amb veu tranquil·la, la raó que els duia a pegar l'altre jove. Un d'ells, cridant, va intentar explicar-m'ho, mentre el seu company continuava pegant l'altre. Vaig decidir agafar pel braç al qui no deixava d'atacar, en un intent de comunicar-m'hi per mitjà del contacte. Ràpidament vaig observar que una persona s'apropava per ajudar-me, després una altra i una altra, fins a vuit o deu. Entre tots vam aconseguir que l'agressió finalitzés.

Un dels agressors va sortir corrent, mentre una de les persones que em van ajudar es va encarar a l'altre jove per pegar-lo, amb la col·laboració de dues o tres persones més. Com vaig poder, vaig posar-m'hi enmig per impedir-ho i obtenir una explicació del que havia passat. En aquell moment, altres persones em van fer costat. Finalment, el jove belga, molt excitat, ens va donar l'explicació. Els dos joves pertanyien a la mateixa família, que tenia una fruiteria. Cada matí, el jove algerià col·locava el seu camió davant de la botiga per vendre la seva pròpia fruita, més barata perquè no pagava cap mena d'impost. Com a conseqüència, els joves perdien clients i venien menys fruita.

Va arribar la policia i va començar a interrogar tots els que estaven implicats en la baralla. Jo vaig comentar-los que tornava a Barcelona al dia següent per la qual cosa només podrien comptar amb mi per a les diligències aquell mateix dia. En escoltar-ho, el jove algerià em va demanar que em quedés per explicar com l'havien pegat i que la història no era com la relatava l'altre jove.

Algunes observacions en relació a aquesta experiència que responen a la pregunta: Què diuen les religions sobre la pau?, i que ens donen algunes claus per actuar des de la pau, davant d'una situació de violència.

1.- Tota acció per la pau ha de ser, sempre, positiva i activa. No és suficient dir no a la guerra, no a la violència. El compromís per la pau ha de traduir-se en accions concretes, en les que ningú no és considerat com a enemic, manifestant un constant respecte per l'altre, fins i tot envers qui exerceix la violència.

2.- Tota acció per la pau comença per una persona que pren la iniciativa. No ha d'esperar-se una acció comunitària en aquest moment. "Hem de" ha de ser reemplaçat per "haig de". El compromís per la pau comença per un mateix. A totes les tradicions espirituals, es reconeix que la pau ha d'existir en el cor i ser viscuda de forma personal abans que pugui existir a tot el món.

3.- Acostar-se al o als que exerceixen violència és fonamental per aconseguir que aquesta cessi. Cal cercar aquest apropament, com més a prop millor, encara que suposi un perill. Apostar per la pau el comporta i qui decideix començar aquest camí, ha de conèixer els riscos. Acostar-se a l'altre, en teologia cristiana, és l'encarnació; tal i com diu el text bíblic referint-se a Jesús: *"El qui és la Paraula s'ha fet home i ha habitat entre nosaltres"*. Només és en aquesta proximitat quan l'altre pot captar la intenció de pau amb la que hom s'apropa.

4.- La mirada i el contacte físic són dos elements amb una força i un poder inimaginables en la comunicació humana. Altra vegada, a la teologia cristiana, la mirada de Déu o la de Jesús, ens impressiona. Què tenia la mirada de Jesús que, en dir "segueix-me" a un pescador, aquest ho abandona tot i el segueix? Què tenia la seva mirada que Zaqueu va deixar de ser lladre i recaptador per seguir-lo? Si podem mirar qui està exercint violència, expressant que hi ha una altra manera de resoldre els conflictes, ens quedarem sorpresos del poder de la nostra mirada. Si a la mirada hi podem afegir el contacte físic, obtindrem una força més gran que tota la violència que l'altre està exercint. El contacte

físic també té una lectura teològica en la tradició cristiana. A les curacions, per a Jesús era molt important tocar la persona, per transmetre-li el poder que tenia.

5.- En tota recerca de pau i diàleg, les acusacions no ajuden a res i les preguntes són clau: Què ha passat? Per què el pegues? Són aquestes preguntes les que fan que l'altre entri en un diàleg que permetrà, més tard, cercar una solució. Jutjar, aixecar la veu per fer veure a l'altre la seva equivocació, provocarà més violència.

6.- Quan es dóna el compromís personal, la proximitat, el respecte i la recerca del diàleg, podem esperar el miracle comunitari. Tanmateix, cal tenir en compte que l'acció comunitària ha de ser sovint reconduïda, perquè la majoria, en adonar-se de la seva força, pot exercir la seva pròpia violència sobre qui abans era fort.

7.- Una tasca va quedar pendent en l'experiència compartida anteriorment. No n'hi ha prou amb que la baralla s'acabi. La pau parla de cercar solució a una situació d'injustícia i, molt sovint, des d'aquesta visió, no sempre la via policial o judicial és la millor solució.

Feliços els qui treballen per la pau. Mateu 5,9

Josep Lluís Suárez és pastor de l'Església Menonita a Barcelona.

Text presentat per la Comunitat Protestant a la II Trobada de Representants de Religions de Catalunya, sota el lema 'Religions, actors de pau'